

Ronde stal

Oorspronkelijk ontworpen voor Brits vleesvee, wekt de ronde stal in Barnsley ook steeds meer de interesse van melkveehouders.

Capaciteit:	160 stuks vleesvee tot 450 kg
Nokhoogte:	8 m
Breedte:	30,25 m
Oppervlakte:	718 m ²
Doorrijhoogte:	4 m
Open nok:	10 m ²
Kosten excl. interieur:	65.000 euro

Opvallend staat het levenswerk van Geoff Simpson, directeur van stalbouwbedrijf The Roundhouse, versholten in het groene, heuvelachtige Britse landschap. Opvallend is de rust die er in de ronde stal heerst. Bij het ontwerpen van een stal die voldoet aan hoge eisen op het gebied van arbeidsgemak, klimaat en dierwelzijn kwam Simpson keer op keer tot dezelfde conclusie: een goede stal moet rond zijn. 'Door de ronde vorm zijn er geen dode hoeken aanwezig. De open zijwanden zorgen ervoor dat de wind ongeacht de richting op de stal staat gericht', vertelt Simpson. 'De continue aanvoer van verse lucht zorgt ervoor dat er geen verschil is in binnen- en buiten-temperatuur. Hierdoor is er geen tocht in de stal.'

Het bijzondere gebouw is voorzien van

Origineel stalbouwconcept van ronde stal: lage bouwkosten en te managen door één persoon

Rondom ventileren

Een gezelschap van veehouders en onderzoekers bezocht op Britse bodem de nieuwste innovatie op het gebied van stallenbouw: de ronde stal. Optimale ventilatie, goed overzicht en arbeidsgemak zijn de sterke punten van dit nieuwe ontwerp.

tekst **Gerrit de Groot**

een open nok met een doorsnede van ongeveer drie meter. Toch regent het niet in volgens de ontwerper. 'De wind trekt als in een schoorsteen omhoog, dit voorkomt het inregenen. Bovendien is de luchtvochtigheid erg laag en zijn er weinig ammoniakdampen.' Wie de stal binnenloopt, merkt inderdaad dat er geen onaangename lucht hangt.

Ontworpen voor vleesvee

De ronde stal is oorspronkelijk ontworpen voor vleesveeouders. 'In Groot-Brittannië is het al jaren erg moeilijk om voldoende inkomen te behalen in de

vleesveesector', legt Simpson uit. 'Daarom zijn we op zoek gegaan naar een model waarbij de bouwkosten minimaal zijn en waarbij de veehouder gemakkelijk zonder personeel kan werken.'

In het midden van de ronde stal bevindt zich een open middengedeelte waar één persoon gemakkelijk koeien in kan separeren. Vanuit het middengedeelte is de stal opgedeeld in verschillende taartpunten. Daardoor is het verplaatsen van een koppel vee erg simpel en veilig. Via hekwerken zijn de koeien van elkaar gescheiden, maar hebben ze toch contact met elkaar. Volgens Simpson draagt het struc-

Lieuwe Veenstra: 'Voor vijf maanden stalperiode is elke stal te duur'

Het is jammer dat de vleesveesector al jaren in een dip zit volgens Lieuwe Veenstra, limousinhouder in Lippenhuizen. 'De ronde stal heeft absoluut veel pluspunten en het is een prachtig ontwerp. Maar wanneer de kosten tegen de baten worden afgeschreven, is de stal nog steeds te duur.' Veenstra doelt hiermee op het feit dat

zijn limousinkoeien hooguit vijf maanden per jaar op stal staan. 'De stal draagt bij aan dierwelzijn en arbeidsgemak, maar is volgens mij nog steeds niet rendabel.' Dat de stal op één man gericht is maakt hem wel bijzonder vindt Veenstra. 'Separeren van koeien is erg eenvoudig en veilig. Op deze manier kan een veehouder alleen veel koeien managen.'

tureel doorschuiven van de groepen bij aan een betere immunisering. 'De combinatie van frisse lucht en verhoogde weerstand resulteert in een betere vleeskwaliteit. Vleesvee is in de ronde stal drie weken eerder slachtrijp.'

Opvang regenwater

Serrestalbouwer ID Agro brengt sinds oktober vorig jaar het nieuwe staltype op de Europese markt en organiseerde de reis naar Groot-Brittannië. 'In Nederland zijn er al twee ronde stallen verkocht', vertelt Marco Noordman, directeur van ID Agro. De vergunningen voor deze stallen liggen bij de gemeente. Noordman verwacht geen terughoudendheid. 'Vanwege het groene dak en de onopvallende verschijning past de ronde stal mooi in het landschap.'

De stalen constructie van de ronde stal is

een bouw pakket dat binnen enkele dagen is opgebouwd. Betonnen pilaren onder de stalen standers zijn de enige vorm van fundering van de stal en typeren daarmee de goedkope opzet.

Als ondergrond kiezen de Britse veehouders veelal voor gebroken puin. 'In Nederland is beton of asfalt als ondergrond verplicht om uitspoeling van mest naar de bodem te voorkomen', vertelt Noordman. Over het stalen frame is een pvc-gecoat polyesterdoek gespannen, dat een levensduur heeft van twintig jaar. Het regenwater loopt via ingebouwde goten via de holle spanten weg. 'Het regenwater druppelt zo niet van het dak en kan meteen worden opgevangen.'

Overvloed aan vreetplaatsen

Een van de deelnemers aan de reis naar Engeland is Cynthia Verwer, onderzoeker

diergezondheid en dierwelzijn bij het Louis Bolk Instituut. Ze ziet met name in de biologische melkveehouderij toekomst voor de ronde stal. 'Momenteel doen we onderzoek naar het houden van het kalf bij de koe', vertelt Verwer. 'Deze stal lijkt op een traditionele potstal, maar heeft geen dode hoeken. Dat is een groot voordeel voor gehoornde biologische koeien.' Volgens Geoff Simpson zit er ook voor de gangbare melkveesector muziek in de stal. De ontwerper bruist van de ideeën en denkt aan een opzet met 65 tot 70 ligboxen en vrij koeverkeer met een robot in het midden. Door de ronde opzet is er een overvloed aan vreetplaatsen in relatie tot de veebezetting, die circa een meter per koe bedraagt. De vreetplaatsen bevinden zich aan de buitenzijde van de stal. 'Het zou ook een ideale huisvesting zijn voor jongvee op grotere vleesveebedrijven.' |

Diameter open nok is drie meter

Pvc-gecoat polyesterdoek over stalen frame

De ronde stal valt dankzij het ontwerp nauwelijks op in het landschap

De groepsindeling in taartpunten

Veel vreetruimte per dierplaats

